

Către: Dorin RECEAN,
Prim-ministru al Republicii Moldova

Copie: Victor PARLICOV
Ministrul Energiei

Nr. 33 din 02.04.2024

Ref.: propuneri aferent proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil

Stimate Domnule Prim-ministru,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

În contextul consultărilor publice suplimentare asupra proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil (număr unic 1070/MEn/2023) și urmare a ședinței de consultări publice desfășurate la 26 martie 2024, comunicăm următoarele.

La 20 iulie 2018 a intrat în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil. În conținutul Regulamentului fiind expuse criteriile de eligibilitate față de investitori și proiecte, în vederea participării la licitațiile privind oferirea statutului de producător eligibil mare, care sunt în vigoare până în prezent.

Drept urmare a modificărilor operate la 09 noiembrie 2023 la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a apărut necesitatea modificării Regulamentului menționat supra. În legătură cu acest fapt, au fost supuse consultărilor publice 2 versiuni ale proiectului. Totodată, constatăm că, în conținutul celei de-a 3-a versiuni supuse consultării publice de către Ministerul Energiei, sunt incluse noțiuni noi conceptuale, care nu au fost anterior discutate. Acestea se referă în special la posibilitatea participării la licitație a oricărei persoane neînregistrate în Republica Moldova fără a avea vreun proiect dezvoltat.

Potrivit opiniei autorilor proiectului, prezentarea unei „foi de parcurs” constituie un temei suficient pentru a fi calificat și ulterior adjudecat pentru a construi și pune în funcțiune o centrală electrică în următorii 3 ani, fără a deține terenuri, aviz de racordare la SEN, studii de specialitate, măsurători, plan viabil de finanțare, etc..

În acest sens, este de menționat că, doar obținerea unei finanțări pentru asemenea proiecte durează între 9 și 12 luni și doar în baza unui due diligence făcut pe un proiect „ready to build”. Totodată, livrarea turbinelor eoliene durează alte 12 luni și, prin urmare, probabilitatea realizării proiectului este egală cu zero în lipsa unui proiect matur la adjudecare.

Introducerea „foii de parcurs” induce o neclaritate în raport cu criteriile de calificare și adjudecare. Astfel, nu este clar cum va aprecia Comisia de Licitații care proiect se califică, în ipoteza în care proiectele se accepta doar

la nivel de idee cu completarea unei foi de parcurs. Constatăm că, în asemenea situații etapa de calificare tehnică a ofertelor are doar caracter formal.

Impunerea unei garanții financiare de executare impunătoare, ar putea, desigur că, limita apetitul unor oportuniști, dar oricum **riscul rămâne același dacă se adjudecă o „foaie de parcurs”, nu un proiect.**

Nu mai puțin important este și faptul că unii investitori și-au dezvoltat proiectele în strictă corespundere cu criteriile de eligibilitate reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil în vigoare. Astfel, în contextul noilor modificări propuse **este neglijat totalmente efortul investițional al celor care au efectuat deja investiții în Republica Moldova și sunt în așteptarea licitațiilor de mai bine de 8 ani.**

Dorim să atragem atenția că, la moment există proiecte cu avize de racordare peste limita aprobată de Guvern pentru participare la licitație și anume 861MW eolian și 766MW solar, în condițiile în care, cota supusă licitației este de 105MW eolian și 60MW solar, respectiv. Astfel, argumentul privind lipsa competiției nu este unul valabil.

Modificările propuse de către autori aduc atingere principiului legalității și predictibilității, cu riscul de a fi afectată imaginea Republicii Moldova în calitate de destinație de investiții pe termen lung. Totodată, confuzia aplicării criteriilor de adjudecare vor genera contestații din partea participanților la licitație, fapt care va avea drept finalitate blocarea construcției unor capacități noi de generare a energiei electrice în Republica Moldova pe un termen nedeterminat.

În sensul celor evocate, AmCham Moldova solicită intervenția Dvs. în soluționarea situației create și exprimăm deschiderea și disponibilitatea de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului normativ pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.

Cu respect,

Mila Malairău,

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova